

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

โรงพยาบาลเกาะคา
อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

คำนำ

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ได้พัฒนาเครื่องมือการประเมินเชิงบวก เพื่อเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตและเป็นกลไก ในการสร้างความตระหนักให้หน่วยงานภาครัฐ มีการดำเนินงานอย่างโปร่งใสและมีคุณธรรม โดยใช้ชื่อว่า “การ ประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ” (MOPH Open Data Integrity and Transparency Assessment: MOIT) ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวง สาธารณสุข ได้นำเครื่องมือดังกล่าวมาขยายผล สู่หน่วยงานในสังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง โรงพยาบาลเกาะคา นั้น

ในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ” (MOPH Open Data Integrity and Transparency Assessment: MOIT) ดังชี้วัดที่ ๗ การดำเนินเพื่อ ป้องกันการทุจริต มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันบนเว็บไซต์ของหน่วยงาน เปิดเผยการดำเนินการของหน่วยงาน เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต ได้แก่ การประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ในหน่วยงาน การจัดการความเสี่ยงเกี่ยวกับปัญหาการทุจริตใน หน่วยงาน โดยการกำหนดมาตรการในการป้องกัน การทุจริตอย่างเป็นระบบ และการให้องค์ความรู้แก่ บุคลากรในหน่วยงาน เพื่อเป็นการปลูกฝังและปรับแนวความคิดของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานให้มีความ ตระหนัก มีจิตสำนึก โรงพยาบาลเกาะคา จึงได้จัดประชุมเพื่อจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน่วยงาน และจัดทำรายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงาน

คณะกรรมการดำเนินงาน
ควบคุมภายในและบริหารความเสี่ยง
โรงพยาบาลเกาะคา

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

คำนำ	ก
บทที่ ๑ บทนำ	๑
บทที่ ๒ การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน	๒ - ๙
- ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง(Risk Identification)	๓
- ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๔
- ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)	๔ - ๕
- ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk-Control Matrix Assessment)	๕ - ๖
- ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง	๖
- ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวัง	๖ - ๗
- ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง	๘
- ขั้นตอนที่ ๘ จัดทำรายงานการบริหารความสเสี่ยงการทุจริต	๘ - ๙
บทที่ ๓ ผลการจัดการความเสี่ยงเกี่ยวกับปัญหาการทุจริต	๑๐

บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากปัจจุบัน ปัญหาการทุจริตเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน พหุติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร เพราะเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้ดำรงตำแหน่ง การใช้อำนาจในตำแหน่งที่เข้าไปแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจ ในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐ จนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่สาธารณะ ขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง และความเป็นธรรม อันจะส่งผลกระทบทำให้ ผลประโยชน์ขององค์กร หน่วยงาน สถาบัน ต้องสูญเสียไป โดยผลประโยชน์ที่สูญเสียไปนั้นอาจอยู่ในรูปแบบของตัวเงิน ทรัพย์สิน และรวมถึงผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่ได้อยู่ในรูปแบบของเงินหรือทรัพย์สินด้วย ทั้งนี้ปัญหาการทุจริตยังเป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบัน ระดับที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนถึงปัญหาการขาด หลักธรรมาภิบาล ขาดความตระหนักและจิตสำนึก อันจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา

เพื่อขับเคลื่อนมาตรการ ๓ ป. ๑ ค. (ปลูกจิตสำนึก ป้องกัน ปราบปรามและ เครือข่าย) ของกระทรวงสาธารณสุข ในการป้องกันการทุจริตผ่านกระบวนการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเป็นเกณฑ์การประเมินผลที่ต้องการให้ หน่วยงานของรัฐ ยกกระดับความโปร่งใสและต่อต้านการทุจริตในองค์กร และมีเกณฑ์การประเมิน ในการดำเนินงานเพื่อป้องกันการทุจริต (ตัวชี้วัดที่ ๗) โรงพยาบาลเกาะคา จึงได้ทำการวิเคราะห์ ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน่วยงาน เพื่อนำไปสู่การกำหนด มาตรการ กลไก หรือวางระบบในการป้องกันการทุจริต ในหน่วยงานเพื่อให้บุคลากร โรงพยาบาลเกาะคา ได้รับรู้ ตระหนัก และเข้าใจถึงความเสี่ยง ในการปฏิบัติงานที่อาจจะนำไปสู่การทุจริตได้ จนนำไปสู่การ ปฏิบัติหน้าที่ ราชการที่โปร่งใส

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเสริมสร้าง สืบทอด วัฒนธรรมสุจริตและแสดงเจตจำนงสุจริตในการ ปฏิบัติงาน

๒.๒ เพื่อให้บุคลากรในหน่วยงาน โรงพยาบาลเกาะคา มีความตระหนักและมีจิตสำนึกอันดี ในการร่วมกันป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

บทที่ ๒ การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต

การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง การวัดความสามารถที่จะดำเนินการให้วัตถุประสงค์ของงานประสบความสำเร็จภายใต้การตัดสินใจ งบประมาณ กำหนดเวลา และข้อจำกัดด้านเทคนิคที่เผชิญอยู่ ความเสี่ยงจึงอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา อันเนื่องมาจากความไม่แน่นอน และความจำกัดของทรัพยากร

การจัดการความเสี่ยง หรือการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) หมายถึง การจัดการความเสี่ยงทั้งในกระบวนการในการระบุวิเคราะห์ (Risk Analysis) ประเมิน (Risk Assessment) ดูแล ตรวจสอบ และควบคุมความเสี่ยงที่สัมพันธ์กับกิจกรรม หน้าที่ และกระบวนการทำงาน เพื่อให้องค์กรลดความเสียหายจากความเสี่ยงมากที่สุด อันเนื่องมาจากภัยที่องค์กรต้องเผชิญในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เรียกว่า อุบัติภัย (Accident)

การทุจริต (Corruption) หมายถึง การใช้อำนาจที่ได้มาหรือการใช้ทรัพย์สินที่มีอยู่ ในทางมิชอบด้วยกฎหมาย เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่น หรือ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์ของผู้อื่น การทุจริตอาจเกิดได้หลายลักษณะอาทิการติดสินบนหรือการรับสินบนโดยอาจเป็นเงินหรือสิ่งของหรือประโยชน์ อันใด การมีผลประโยชน์ทับซ้อนการฉ้อฉล การฟอกเงิน การยกยอกการปกปิด ข้อเท็จจริง การขัดขวาง กระบวนการยุติธรรม เป็นต้น

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริต หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยง ที่เป็นระบบในการบริหารงานปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการทุจริต ซึ่งประเภทของความเสี่ยงสามารถจำแนกได้ ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk : S) หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนดำเนินการ และการนำแผนดังกล่าวไปปฏิบัติอย่างไม่เหมาะสม นอกจากนี้ยังรวมถึงการเปลี่ยนแปลงจาก ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกอันส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดกลยุทธ์ หรือการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์หลัก เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานขององค์กร

๒. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Operational Risk : O) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของแต่ละกระบวนการ หรือกิจกรรมภายในองค์กร รวมทั้งความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง กับการบริหารจัดการข้อมูลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและข้อมูลความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุ เป้าหมายที่กำหนด ซึ่งความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของกระบวนการทำงาน และการบรรลุ วัตถุประสงค์หลักขององค์กรในภาพรวม

๓. ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทางการเงิน (Financial Risk : F) หมายถึง เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณและการเงินเช่นการบริหารการเงินที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ทำให้ขาด ประสิทธิภาพและไม่ทันต่อสถานการณ์ หรือเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กร เช่น การประมาณ การงบประมาณไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการดำเนินการ

๔. ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Risk : C) เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากความไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัย หรือความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ รวมถึงการทำนิติกรรม สัญญาการร่างสัญญาที่ไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน

รูปแบบของการทุจริตที่สามารถนำมาวิเคราะห์ความเสี่ยง สามารถแบ่งได้ ๙ รูปแบบ

๑. การรับผลประโยชน์ต่างๆ (Accepting benefits) คือการรับสินบน รับของขวัญ หรือผลประโยชน์ในรูปแบบอื่นๆที่ไม่เหมาะสม และมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ เช่น หน่วยงาน ราชการ รับเงินบริจาค สร้างสำนักงานจากนักธุรกิจ หรือบริษัทธุรกิจที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงาน การใช้งบประมาณของรัฐเพื่อจัดซื้อ จัดจ้างแล้วเจ้าหน้าที่ได้รับของแถมหรือผลประโยชน์อื่นตอบแทน

๒. การทำธุรกิจกับตัวเอง (Self-dealing) หรือเป็นคู่สัญญา (Contracts) คือ สถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานที่ตนสังกัด เช่น การใช้ตำแหน่งหน้าที่ทำให้หน่วยงาน ทำสัญญาซื้อสินค้าจากบริษัทของตนเอง หรือจ้างบริษัทของตนเองเป็นที่ปรึกษา หรือซื้อที่ดินของตนเองในการจัดสร้างสำนักงาน

๓. การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งสาธารณะหรือหลังเกษียณ (Post-Employment) คือ การไปทำงานหลังออกจากงานเดิม โดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ หรืออิทธิพลจากที่เคยดำรงตำแหน่งมารับงาน หรือเอาประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง

๔. การทำงานพิเศษ (Outside employment or Moonlighting) คือ การเป็นที่ปรึกษา และการจ้างงานให้แก่ ตนเอง รวมถึงการใช้ตำแหน่ง สถานภาพการทำงานสาธารณะในการเข้าไป เป็นนายจ้างของภาคเอกชน หรือ เป็นเจ้าของเอง นอกจากนี้ยังรวมถึงการใช้เวลา และเครื่องมือของรัฐ ในการทำงานพิเศษภายนอกที่ไม่ใช่ อำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานด้วย

๕. การรับรู้ข้อมูลภายใน (Inside information) คือการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐรู้เห็นในข้อมูลลับของทางราชการแล้วนำข้อมูลไปเปิดเผย เพื่อรับสิ่งตอบแทนที่เป็นประโยชน์ในรูปของเงินหรือประโยชน์อื่นๆ หรือนำข้อมูลไปเปิดเผยให้แก่ญาติหรือพวกพ้องในการแสวงหาผลประโยชน์จากข้อมูลนั้นๆ

๖. การใช้ทรัพย์สินของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ส่วนตน (Using your employer's property for private advantage) เช่น การนำเครื่องใช้สำนักงานต่าง ๆ กลับไปใช้ที่บ้าน การนำรถยนต์ของ สำนักงานไปใช้เพื่องานส่วนตัว

๗. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง (Pork barreling) เช่น การที่รัฐมนตรีอนุมัติโครงการของกระทรวงไปลงในพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเอง หรือการใช้งบประมาณสาธารณะเพื่อการหาเสียงเลือกตั้ง

๘. การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง (Nepotism)

๙. การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ๘ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง(Risk Identification) นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทาง หรือเกณฑ์ การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอน การปฏิบัติงานนั้นย่อม ประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุ ความเสี่ยงอธิบายรายละเอียดรูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้อง คำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการ การปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำแต่อาจพบว่ามี ความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงาน จะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของ ความเสี่ยง ซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

/ Known...

Known Factor ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา / พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมากคาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือ มีประวัติอยู่แล้ว
Unknown Factor ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้า ปัญหา / พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
		Know ทุจริต	Unknow
๑	การจัดหาพัสดุ	Factor	Factor P
๒	การใช้รถราชการ		P
๓	การรับของขวัญ หรือสินน้ำใจในโอกาสต่าง ๆ จาก คู่สัญญา หรือบุคคลอื่นของส่วนราชการ		P

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยงให้นำข้อมูลจากตารางที่ ๑ มาวิเคราะห์ เพื่อ แสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส / ความเสี่ยงการทุจริต ออกตามรายสีไฟจราจร เขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสีไฟจราจร

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

สถานะสีเขียว ความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้

สถานะสีส้ม ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ สถานะสีแดง ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การจัดหาพัสดุ			P	
๒	การใช้รถราชการ		P		
๓	การรับของขวัญ หรือสินน้ำใจในโอกาสต่าง ๆ จาก คู่สัญญา หรือบุคคลอื่นของส่วนราชการ		P		

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix) นำโอกาส / ความเสี่ยงการทุจริต ที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงความเสี่ยงระดับสูงมาก ที่เป็นสีส้ม และสีแดง จากตารางที่ ๒ มาทำการหา ค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง ที่มีค่า ๑-๓ คูณด้วยระดับ ความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑-๓ เช่นกัน เกณฑ์ในการให้ค่า ๑-๓ มีดังนี้

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรม หรือ ขั้นตอนนั้น เป็น MUST หมายถึงมีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกัน ไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

/ถ้าเป็น...

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรม หรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้นๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น SHOULD หมายถึงมีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยง การทุจริตค่า ของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้กิจกรรม หรือขั้นตอน การปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาครี ครอบครัวย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer /User ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process หรือกระบวนการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ (หรือตารางเมทริกส์ระดับ ความเสี่ยง (Risk level matrix)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็น ของการเฝ้าระวัง ๓ ๒ ๑	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ ๓ ๒ ๑	ค่าความเสี่ยง รวมจำเป็น x รุนแรง
๑	การจัดหาพัสดุ	๒	๒	๔
๒	การใช้รถราชการ	๑	๑	๑
๓	การรับของขวัญ หรือสินน้ำใจใน โอกาสต่าง ๆ จากคู่สัญญา หรือ บุคคลอื่นของส่วนราชการ	๑	๑	๑

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk-Control Matrix Assessment) นำค่าความเสี่ยง รวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุม การทุจริตว่ามีระดับ การควบคุมความ เสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการสอดคล้อง เฝ้าระวังใน งานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ ซึ่งแบ่งได้เป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่ มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบ ผลงาน องค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบ ถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
การจัดหาพัสดุ	พอใช้	ระดับค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
การใช้รถราชการ	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
การรับของขวัญ หรือสินน้ำใจในโอกาสต่าง ๆ จากคู่สัญญา หรือบุคคลอื่นของส่วนราชการ	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุด จากการประเมิน การควบคุมความเสี่ยง Risk-Control Matrix Assessment ในตารางที่ ๔ ที่อยู่ในช่อง ค่าความเสี่ยง อยู่ใน ระดับ สูงค่อนข้างสูง ปานกลาง มาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามลำดับ ความรุนแรง (กรณีที่หน่วยงานทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยงในตารางที่ ๔ ไม่พบว่าความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง เลยแต่พบว่าความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับต่ำหรือค่อนข้างต่ำ ให้ทำการ จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตหรือให้หน่วยงานพิจารณาทำการเลือกภารกิจงานหรือกระบวนการงานหรือการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดหรือมีโอกาสเกิดความเสี่ยง การทุจริต นำมาประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม)

ตารางที่ ๕ ตารางแผนบริหารความเสี่ยง

- เสริมสร้าง พัฒนาคุณธรรม

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต (ควบคุมความเสี่ยงการทุจริต)
๑	การจัดหาพัสดุ	- กำชับเจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติหน้าที่ ให้มีการวางแผน ดำเนินงานด้วยความรอบคอบ เป็นระบบ - มีการติดตาม ตรวจสอบทุกขั้นตอนในการดำเนินงาน เพื่อป้องกัน ความเสียหายที่อาจส่งผลกระทบต่อหน่วยงาน
๒	การใช้รถราชการ	- ผู้บริหารให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อระเบียบ กฎหมายเพื่อสร้างความตระหนักให้ผู้ได้บังคับบัญชา ไม่กระทำความผิดวินัย - เสริมสร้างพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรมแก่ผู้ปฏิบัติงาน ในองค์กร
๓	การรับของขวัญ หรือสินน้ำใจในโอกาสต่าง ๆ จากคู่สัญญา หรือบุคคลอื่นของส่วนราชการ	- ประกาศมาตรการนโยบายและเผยแพร่ให้ผู้รับบริการทราบ แสดงขั้นตอนการให้บริการที่ชัดเจนและเจตนาธรรมในการไม่รับของขวัญให้ทราบโดยทั่วกัน - มีช่องทางการร้องเรียน กรณีที่มีการกระทำความผิดให้ผู้เสียหายสามารถร้องเรียนได้

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวัง เพื่อติดตามเฝ้าระวัง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารความเสี่ยงของขั้นตอนที่ ๕ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสร้างตะแกรงดัก เพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใด โดยการแยกสถานะของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตต่อไปออกเป็น ๓ สี ได้แก่ สีเขียว สีเหลือง และสีแดง

ตารางที่ ๖ ตารางจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

	เกินกว่าการยอมรับ
เหลือง	เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้
	ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อไป

ที่	มาตรการ ป้องกันการทุจริต	โอกาส/ความเสี่ยง	สถานะความเสี่ยง		
				เหลือง	
๑	- กำชับเจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติหน้าที่ ให้มีการวางแผน ดำเนินงานด้วยความรอบคอบ เป็นระบบ - มีการติดตาม ตรวจสอบทุกขั้นตอนในการดำเนินงาน เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจส่งผลกระทบต่อหน่วยงาน	การทุจริตการจัดหาพัสดุ	✓		
๒	-ผู้บริหารให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อระเบียบ กฎหมาย เพื่อสร้างความตระหนักให้ผู้ได้บังคับบัญชา ไม่กระทำความผิดวินัย -เสริมสร้างพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรมแก่ผู้ปฏิบัติงานในองค์กร	การใช้รราชการ	✓		
๓	-ประกาศมาตรการนโยบายและเผยแพร่ให้ผู้รับบริการทราบ แสดงขั้นตอนการให้บริการที่ชัดเจนและเจตนากรณีในการไม่รับของขวัญให้ทราบโดยทั่วกัน -มีช่องทางการร้องเรียน กรณีที่มีการกระทำผิดให้ผู้เสียหายสามารถร้องเรียนได้	การรับของขวัญ หรือสินน้ำใจในโอกาสต่าง ๆ จากคู่สัญญา หรือบุคคลอื่นของส่วนราชการ	✓		

ตารางที่ ๖ ให้รายงานสถานะของการเฝ้าระวังการทุจริตตามแผนบริหารความเสี่ยง ในตารางที่ ๕ ว่าอยู่ในสถานะความเสี่ยงระดับใด เพื่อพิจารณาทำกิจกรรมเพิ่มเติม กรณีอยู่ในข่ายที่ยังแก้ไขไม่ได้

สถานะตามสี	นิยามตามสถานะสี
สถานะสีเขียว	ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม
สถานะสีเหลือง	เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันทีตามที่ ตามมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรมที่เตรียมไว้ <u>แผนใช้ได้ผล</u> ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับความรุนแรง <๓
สถานะสีแดง	เกิดกรณีที่อยู่ในข่าย ยังแก้ไขไม่ได้ ควรมีมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรม เพิ่มขึ้น <u>แผนใช้ไม่ได้ผล</u> ความเสี่ยงการทุจริตไม่ลดลง ระดับความรุนแรง >๓

ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง นำผลจากทะเบียนการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตจากตารางที่ ๖ ออกตามสถานะ ๓ สถานะ ซึ่งในขั้นตอนที่ ๗ สถานะความเสี่ยงการทุจริต ที่อยู่ในข่ายที่ยังแก้ไขไม่ได้ จะต้องมีการกิจกรรม หรือมาตรการเพิ่มเติมต่อไป โดยแยกสถานะเพื่อทำระบบการบริหารความเสี่ยงออกเป็น ดังนี้

๗.๑ เกินกว่าการยอมรับ (สถานะสีแดง Red) ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

๗.๒ เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม (สถานะสีเหลือง Yellow)

๗.๓ ยังไม่เกิด เฝ้าระวังต่อเนื่อง (สถานะสีเขียว Green)

ตารางที่ ๗ ตารางจัดทำระบบความเสี่ยง

๗.๑ เกินกว่าการยอมรับ (สถานะสีแดง Red) ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีแดง)	มาตรการป้องกันการทุจริต-เพิ่มเติม
-	-

๗.๒ เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม (สถานะสีเหลือง Yellow)

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีเหลือง)	มาตรการป้องกันการทุจริต-เพิ่มเติม
-	-

๗.๓ ยังไม่เกิด เฝ้าระวังต่อเนื่อง (สถานะสีเขียว Green)

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีเขียว)	มาตรการป้องกันการทุจริต-เพิ่มเติม
การจัดหาพัสดุ	เสริมสร้างความโปร่งใสในการบริหารงบประมาณ ส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อป้องกันการทุจริต
การใช้ราชการ	การพัฒนาความรู้ด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน สำหรับผู้บริหารและบุคลากรในหน่วยงาน
การรับของขวัญ หรือสินน้ำใจในโอกาสต่าง ๆ จากคู่สัญญา หรือบุคคลอื่นของส่วนราชการ	ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมบุคลากร เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรสุจริต

ขั้นตอนที่ ๘ จัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยงการทุจริต เป็นการจัดทำรายงานสรุปให้เห็นในภาพรวมว่ามีผลจากการบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามขั้นตอนที่ ๘ มีสถานะความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตามประเมินผล (สี) สถานะความเสี่ยง

สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ

สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง

สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก ก

ตารางที่ ๘ ตารางจัดทำระบบความเสี่ยงการทุจริต ของโรงพยาบาลเกาะคา

สรุปสถานะความเสี่ยงการทุจริต (เขียว เหลือง แดง)		
เขียว	เหลือง	แดง
๑. การจัดหาพัสดุ	-	-
๒. การใช้รถราชการ	-	-
๓. การรับของขวัญ หรือสินน้ำใจในโอกาสต่าง ๆ จากคู่สัญญา หรือบุคคลอื่นของส่วนราชการ	-	-

ตารางที่ ๙ แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหาร ความเสี่ยงการทุจริต ของโรงพยาบาลเกาะคา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

แบบรายงานสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต โรงพยาบาลเกาะคา ณ วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๙ หน่วยงานที่ประเมิน : โรงพยาบาลเกาะคา	
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง : แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงาน โรงพยาบาลเกาะคา	
โอกาส / ความเสี่ยง ๑. การจัดหาพัสดุ ๒. การใช้รถราชการ ๓. การรับของขวัญ หรือสินน้ำใจในโอกาสต่าง ๆ จากคู่สัญญา หรือบุคคลอื่นของส่วนราชการ	
สถานะของการดำเนินการ การจัดการความเสี่ยง ☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ เฝ้าระวังและติดตามอย่างต่อเนื่อง ☐ เริ่มดำเนินการไปบ้าง แต่ยังไม่ครบถ้วน ☐ ต้องการปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตใหม่ให้เหมาะสม ☐ เหตุผลอื่น ๆ (โปรดระบุ)	
ผลการดำเนินงาน ๑. การจัดซื้อจัดหาและเวชภัณฑ์มีใช้ยา มีการจัดซื้อจัดหาที่ถูกต้องตามระเบียบ ๒. เจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงาน ทุกระดับ รับทราบและถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. ๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยหลักเกณฑ์การใช้ การเก็บรักษา การซ่อมบำรุงรถส่วนกลาง และรถรับรอง พ.ศ. ๒๕๒๖ อย่างเคร่งครัด พนักงานขับรถถือปฏิบัติตามมาตรการ ลดปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนเรื่องการนำรถยนต์ราชการไปใช้ส่วนตัว ๓. ให้ความรู้ ส่งเสริมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน และประกาศมาตรการนโยบายและเผยแพร่ให้ผู้บริการรับทราบโดยทั่วกัน รวมทั้งมีช่องทางการร้องเรียนกรณีที่มีการกระทำผิด ให้ผู้เสียหายสามารถร้องเรียนได้ ตามช่องทางการร้องเรียน	

บทที่ ๓
ผลการจัดการความเสี่ยงเกี่ยวกับปัญหาการทุจริต

ประโยชน์ของการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต

๑. ปลุกฝังจิตสำนึกให้ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต ต่อต้านการทุจริต แก่ข้าราชการและบุคลากรในหน่วยงาน โรงพยาบาลเกาะคา
๒. มีการวางมาตรการป้องกันการทุจริตทุกรูปแบบ เพื่อให้ข้าราชการและบุคลากรในสังกัด โรงพยาบาลเกาะคา ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และประสิทธิภาพแก่บุคลากร ในหน่วยงาน
๓. เพื่อให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตมีประสิทธิภาพและมุ่งสู่องค์กรปลอดการทุจริต

ปัญหาและอุปสรรคของการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต

จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ของหน่วยงาน โรงพยาบาลเกาะคา จึงได้ดำเนินการจัดการความเสี่ยงการทุจริต โดยกำหนดมาตรการ กลไกในการป้องกันการทุจริตภายในหน่วยงาน เพื่อเสริมสร้างให้หน่วยงานสามารถป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาคผนวก

บรรณานุกรม

๑. สำนักงาน ป.ป.ท..คู่มือแนวทางประเมินความเสี่ยงการทุจริต FRA : FRAUD-ASSESSMENTS.
กรุงเทพมหานคร. สำนักงาน ป.ป.ท., ๒๕๖๑.
๒. กระทรวงสาธารณสุข.คู่มือการบริหารจัดการความเสี่ยงศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวง
สาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒. นนทบุรี. กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๖๒.

ปกหลัง แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
โรงพยาบาลเกาะคา